

ارزیابی خصوصیات کمی و کیفی کلون‌های انتخابی سیب‌زمینی در مناطق کشت بهاره در

ایران

رامین حاجیان‌فر^{۱*}، داود حسن‌پناه^۲، علی احسان نصرتی^۳^{۱*} استادیار پژوهشکده سبزی و صیفی موسسه تحقیقات علوم باغبانی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج

کشاورزی، کرج

^۲ استادیار بخش نهال و بذر مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی اردبیل، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج

کشاورزی، اردبیل

^۳ استادیار بخش نهال و بذر مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی همدان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج

کشاورزی، همدان

*نویسنده مسئول: rhajianfar@gmail.com

چکیده

در این تحقیق تعداد ۲۰ کلون انتخابی سیب‌زمینی شامل کلون‌های اصلاحی حاصل از دورگ‌گیری بین ارقام تجارته سیب‌زمینی و نیز کلون‌های حاصل از گرده‌افشانی باز، به همراه رقم تجاری آگریا به‌عنوان شاهد بر اساس طرح آماری بلوک‌های کامل تصادفی در سه منطقه کرج، اردبیل و همدان مورد ارزیابی قرار گرفتند. در طی دوران رشد و پس از برداشت صفات ارتفاع بوته، تعداد ساقه اصلی در بوته، تعداد و وزن غده در بوته، یکنواختی شکل غده، عملکرد غده کل و قابل‌فروش، رنگ پوست، رنگ گوشت، شکل غده، عمق چشم، و درصد ماده خشک اندازه‌گیری شد. نتایج تجزیه واریانس مرکب صفات نشان داد که بین کلون‌ها از لحاظ صفات عملکرد غده کل و قابل‌فروش، تعداد و وزن غده در بوته، ارتفاع بوته، تعداد ساقه اصلی، میزان ماده خشک از نظر آماری اختلاف معنی‌داری وجود دارد. بررسی خصوصیات زراعی کلون‌های سیب‌زمینی نشان داد تعداد ۸ کلون سیب‌زمینی که همه آن‌ها از دورگ-گیری بین ارقام مختلف تجاری بدست آمده بودند با دارا بودن بیشترین میانگین عملکرد قابل‌فروش در دامنه ۳۷/۷۹-۲۹/۲۷ تن در هکتار در هر سه منطقه برتر از رقم شاهد و تجاری آگریا با میانگین ۲۵/۷۴ در جدول مقایسه میانگین‌ها قرار گرفتند. میانگین تعداد ساقه اصلی در بوته کلون‌های مزبور بیش از سه عدد بود. تعداد ۴ کلون حاصل از دورگ‌گیری و یک کلون مربوط به گرده‌افشانی باز بالاترین میزان ماده خشک را در دامنه ۲۷/۲۹-۲۳/۴۵٪ بین کلون‌های سیب‌زمینی و رقم شاهد داشته و از این‌رو قابلیت بالایی را برای فراوری نشان دادند. به‌طورکلی با در نظر گرفتن خصوصیات زراعی، صفات ظاهری غده و زودرسی تعداد ۱۴ کلون سیب‌زمینی جهت ادامه تحقیقات تکمیلی در آزمایش سازگاری گزینش شدند.

کلمات کلیدی: سیب‌زمینی، کلون، اصلاح، صفات کمی و کیفی